

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Brigita Chrástilové, JUDr. Ludmily Valentové a Mgr. et Bc. et Ing. Radovana Havelce v právní věci **žalobce: I. S.**, zastoupen opatrovníci Z. V., administrativní pracovníci Krajského soudu v Praze, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 48 Az 91/2006 - 18 ze dne 13. 2. 2007,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu Mgr. Gabrielu Šípovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 2400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1176/LE - BE03 - BE01 - 2006 ze dne 13. 11. 2006, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“).

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatel skutečnost, že mu v případě návratu do vlasti hrozí skutečné nebezpečí, že bude vystaven nelidskému a ponižujícímu zacházení ze strany jeho věřitelů, kteří se domáhají zaplacení jeho dluhu, a toto nelidské a ponižující zacházení by bylo možno zařadit pod definici vážné újmy podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu. Možnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení uvedená v informacích MZV ČR je ryze teoretická, a nepřináší v praxi žádné výsledky. Ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu je třeba vykládat extenzivně a podřadit pod něj i situaci, kdy stěžovateli hrozí vážné nebezpečí z důvodu kriminálního jednání, před kterým není stát schopen občana efektivně ochránit. Je ještě třeba dodat, že vlastním azylovým důvodem byly potíže stěžovatele spojené se splácením dluhu 1700 Euro.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 ze dne 26. 4. 2006. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typech případů:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

- a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.
- b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Po posouzení předložené kasační stížnosti z hlediska výše naznačených kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval jednotlivými kasačními námitkami. Stěžovatel výslovně uplatňuje důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle jeho názoru je třeba ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu vykládat extenzivně a podřadit pod něj i situaci, kdy stěžovateli hrozí vážné nebezpečí z důvodu kriminálního jednání, před kterým není stát schopen občana efektivně ochránit. Na úvod je nutné poznamenat, že institut doplňkové ochrany v českém právním řádu nahradil koncept tzv. překážek vycestování, které byly s účinností do 31. 9. 2006 upraveny v § 91 zákona o azylu. Toto ustanovení v odstavci prvním stanovilo, že „povinnost ukončit pobyt neplatí, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu anebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo do státu, který žádá

o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, anebo jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti.“ Ustanovení § 14a zákona o azylu stanoví, že „doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky“. Je tedy zřejmé, že z hlediska předmětu kasační stížnosti mezi těmito ustanoveními není zásadní rozdíl.

V přezkoumávané věci Krajský soud v Praze s odkazem na Informace MZV ČR řádně vyhodnotil, že ukrajinští občané mají prostor, aby se v případě nutnosti mohli obrátit na orgány činné v trestním řízení, jakož i - v případě nečinnosti - na další instituce. Soud se tedy ztotožnil i se závěrem správního orgánu, že žalobce nenáleží k osobám ohroženým skutečnostmi, zakládajícími důvody k doplňkové ochraně ve smyslu § 14a zákona o azylu. Nutno poznamenat, že stěžovatel v podané žalobě ani ve vztahu k tomuto závěru správního orgánu nevznnesl konkrétní žalobní námitky, pouze uváděl nekonkrétní obavy, že policie ani jiná složka by mu v případě hrozby ze strany věřitelů nepomohla. Jde tedy o obavy z možného kriminálního jednání fyzických osob, nikoli státu. Takové obavy však nezakládají důvody k doplňkové ochraně dle § 14a zákona o azylu, neboť stěžovatel by v takovém případě měl možnost obrátit se na příslušné orgány země původu (a to jak místní, tak jim nadřízené) a požadovat jejich ochranu. Jak již Nejvyšší správní soud dříve judikoval (např. č. j. 5 Azs 300/2005 - 42), kriminální jednání určité skupiny obyvatelstva, které by bylo v tomto případě zaměřeno proti osobě stěžovatele není samo o sobě důvodem k překážce vycestování (nyní doplňkové ochraně dle § 14a zákona o azylu), za předpokladu, že se je příslušné orgány v zemi původu žadatele o azyl snaží vyšetřovat a postihovat, situace ohledně takových činů se z dlouhodobého hlediska stabilizuje a přitom ze všeobecného kontextu situace v zemi původu žadatele o azyl nevyplývá, že by osobní situace žadatele byla horší, než většiny ostatních osob v zemi jeho původu. Ze správního rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že ze zpráv o zemi původu žalovaný použil právě ty informace, které se týkaly podmínek uvedených v § 14a zákona o azylu, a naplnění těchto podmínek neshledal. S ohledem na tyto skutečnosti Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný nepochybil, když na stěžovatele neudělil doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, a krajský soud situaci správně zhodnotil. Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že obdobné námitky týkající se překážek vycestování (nově doplňkové ochrany) ve vztahu k Ukrajině za situace, kdy stěžovatel uplatňuje obavy z kriminálního jednání a malé účinnosti státního aparátu, byly již předmětem řady jeho rozhodnutí (např. č. j. 5 Azs 300/2005 - 42, č. j. 4 Azs 108/2006 - 81 nebo č. j. 4 Azs 175/2005 - 73).

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a městský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného

v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji. O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Není o něm třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Stěžovateli byl k ochraně jeho zájmů pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát Mgr. Gabriel Šíp. V případě ustanovení advokáta platí hotové výdaje za zastupování a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Uvedený advokát podal dne 7. 8. 2007 vyúčtování za poskytnuté úkony právních služeb podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V tomto vyúčtování požadoval odměnu za 2 úkony právní služby, a to za převzetí a přípravu zastoupení (přičemž 1. porada s klientem neznámého pobytu nemohla být vykonána, k nahlédnutí do spisu došlo dne 22. 5. 2007) a za doplnění kasační stížnosti ze dne 15. 5. 2007 v celkové částce 4200 Kč. (při částce 2100 Kč za jeden úkon právní služby). Za cestu z Kladna do Prahy za účelem nahlédnutí do spisu ustanovený zástupce dále požaduje cestovné a náhradu za promeškaný čas ve výši 766 Kč. Spolu s režijním paušálem po 300 Kč na 1 úkon právní služby tak uplatňuje celkovou částku ve výši 5566 Kč. Ustanovený advokát není plátcem DPH. Podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu náleží mimosmluvní odměna za každý z úkonů právní služby v citovaném ustanovení uvedených. Podle § 11 odst. 1 písm. b) advokátního tarifu náleží odměna za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, je-li klientovi zástupce ustanoven soudem. Ustanovený advokát však sám uvádí, že první porada se stěžovatelem, která je podmínkou přiznání odměny za uvedený úkon, se z důvodu neznámého pobytu stěžovatele neuskutečnila. Studium spisu sice není takovým úkonem, za který náleží odměna podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu, soud by však mimořádně mohl namísto první porady s klientem přihlídnout k nahlédnutí do spisu ustanoveným advokátem. V daném případě však došlo k nahlédnutí do spisu až po podání doplnění kasační stížnosti, přičemž všechny potřebné doklady měl již ustanovený zástupce k dispozici ze strany soudu. Po nahlédnutí do spisu nedošlo již k dalšímu doplnění, či rozšíření kasační stížnosti. Vzhledem k tomu, že studium spisu není takovým úkonem, za který náleží odměna podle § 11 odst. 1 advokátního tarifu, a také k tomu, že nahlédnutí do spisu až po sepsu doplnění kasační stížnosti nepovažuje soud za účelně provedený úkon, nepřiznal soud ustanovenému advokátovi odměnu za tento úkon, ani příslušné cestovné a náhradu za promeškaný čas. Podání písemného doplnění kasační stížnosti z 15. 5. 2007 pak je úkonem, za který náleží advokátu odměna podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Ustanovenému advokátovi tak byla přiznána odměna za jeden úkon právní služby, což spolu s náhradou hotových výdajů v částce 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu) činí celkem částku 2400 Kč, která byla ustanovenému advokátovi přiznána.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. srpna 2007

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu